

VAN STOLKPARK KOERIER

Nieuwsblad van en voor alle bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes
Uitgave van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark'

20e jaargang nr. 78 - oktober 1998

Vogel- en plantentuin nu studiehuis voor hoogvliegers

Nog maar een kleine honderd jaar geleden was het terrein gelegen tussen de Eerste en Tweede Parkweg, waarop nu het VCL staat, vrijwel onbebouwd. Het forse terrein, 6755 m² groot, was sinds 13 juli 1877 eigendom van Bernardus Antonius Möller, koopman in schoenen en laarzen in de Spuistraat. Bij de verkoop bedingt Thomas van Stolk dat er op het perceel 'slechts één of een dubbele villa gebouwd [mag] worden, met daartoe behorende bijgebouwen als stalling, koetshuis, koetsiers- en tuinmanswoningen'. Voor dit terrein is Van Stolk bereid goed te vinden dat stal en koetshuis op slechts 5 meter van de weg gebouwd worden in plaats van het gebruikelijke minimum van 8 meter.

Möller komt pas tot bouwen na de koop van een wat bescheidener terrein, groot 1550 m² aan de overzijde van de Tweede Parkweg, op de hoek van de huidige Parkweg en de Duinweg. Daar bouwt hij in 1882 villa Catherina. Het terrein op de hoek van Parkweg en Van Stolkweg wordt beschreven als 'overtuin'. Het wordt ingericht tot vogel- en plantentuin met een tuinhuis en een volière.

Eind 1893 verkoopt Möller een stuk van zijn overtuin, een langgerekte strook grond van 1934 m² tegen de

achtergrens van het terrein. De architect Johannes Jesaias Christiaan de Wijs betaalt er f 26.639 voor, vijfduidend gulden meer dan Möller zestien jaar eerder voor het gehele terrein betaald had.

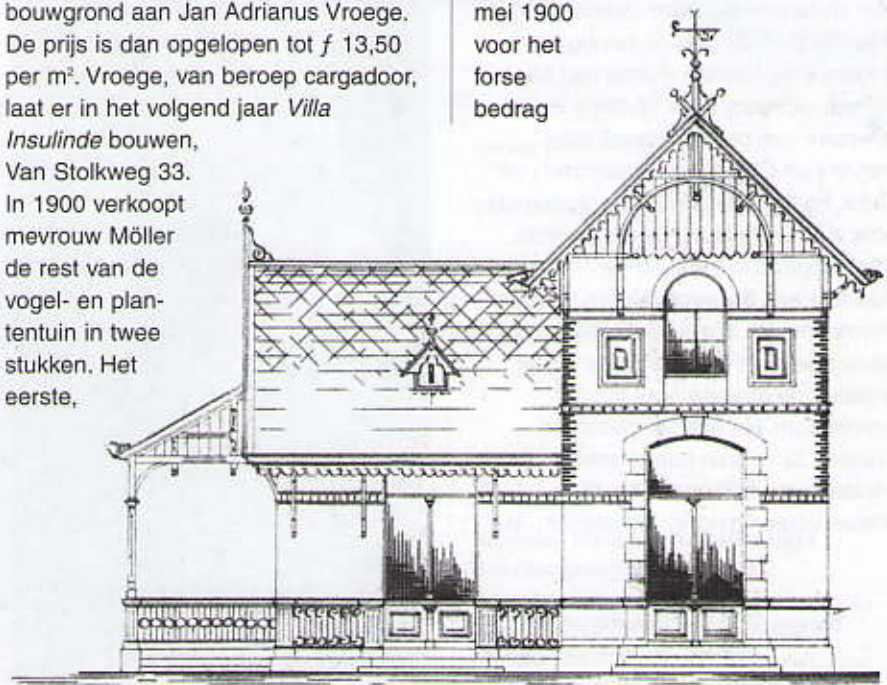
Dorothea en Insulinde

De Wijs bouwt voor zichzelf aan de kant van de Parkweg een huis dat naar zijn vrouw *Dorothea* genoemd wordt. Aan de kant van de Van Stolkweg splitst hij op 30 november 1898 een stuk van 979 m² af. Hij verkoopt dit als bouwgrond aan Jan Adrianus Vroege. De prijs is dan opgelopen tot f 13,50 per m². Vroege, van beroep cargadoor, laat er in het volgend jaar *Villa Insulinde* bouwen, Van Stolkweg 33. In 1900 verkoopt mevrouw Möller de rest van de vogel- en plantentuin in twee stukken. Het eerste,

groot 778 m² op 4 april 1900 voor f 12.837 aan Jan Adrianus Vroege. Hij betaalt nu f 16,50 per m². Eén van de voorwaarden die mevrouw Möller stelt bij de verkoop doet nogal merkwaardig aan: op straffe van een boete van f 5000 aan de verkoopster mogen er nimmer 'danshuizen of bordelen gebouwd of gehouden worden'.

Villa Orania

Het overgebleven stuk, een prachtig gelegen terrein van 40 are en 43 ca, wordt op 25 mei 1900 voor het forse bedrag

Waar nu de villa van het VCL staat,
was eens een tuin met tuinhuis

van f 60.537,50 eigendom van Wilhelm Julius Weise, koopman in granen, wonend te Rotterdam. Kennelijk krijgt Weise kwantumkorting, want hij betaalt nog geen f 15 per m².

In 1902 begint de bouw van *Villa Orania* naar ontwerp van Jan Herman Eshuijs. Deze architect bouwde meer huizen in de buurt: Duinweg 14-18, Belvédèreweg 9-11, Rusthoekstraat 1, waar hij zelf woonde van 1902 tot 1905, het huidige Medoc nr. 39 en de ernaast liggende huizen 31-37. In april 1903 kunnen Weise, zijn vrouw Catharina Amalia Charlotte Ohlendorff, hun twee zoons en twee dienstboden de villa betrekken. In oktober 1903 komen ook een kokkin en een huis-knecht, het begin van een lange rij, meest buitenlands personeel. Na het overlijden van Weise in 1905 en het tweede huwelijk van zijn vrouw in 1907 - zij vestigt zich dan in Parijs - wordt Orania nog maar sporadisch bewoond. In 1909 wordt besloten tot publieke verkoop. Jan Herman Eshuijs is een van de bidders. Tenslotte wordt Jan Richard van Wulfften Palthe eigenaar voor het fabelachtige bedrag van f 118.600.

Villa Tubantia

De koop van een villa in het Van Stolkpark zal vooral een wens van mevrouw Wilhelmina Frederika (Mien) van Wulfften Palthe-Broese van Groenou zijn geweest. Sinds 1907 bewonen haar ouders Villa Hejmonia, Parkweg 9a, dat ze lieten ontwerpen door zoon Dolf Broese van Groenou, een architect van naam. Sinds haar huwelijk in 1903 met de twintig jaar oudere Van Wulfften Palthe had Mien in Almelo gewoond. Van Wulfften Palthe is directeur van de N.V. Almelosche Ververij en Chemische Wasscherij v/h Gebr. Palthe. (Van de keten stomerijdepots werden in Den Haag de eerste drie geopend in 1898, in de Veenestraat, Borneostraat en Waldeck-Pyrmontkade). Mevrouw Palthe volgde na het behalen van een lager onderwijsakte de toneelschool in Amsterdam. Na haar eindexamen speelde zij tot aan haar huwelijk bij het 'Rotterdamsch Tooneel' en de 'Toneelvereniging' in Amsterdam. In

Tussen 1911 en 1919 wonen Mien en Richard van Wulfften Palthe-Broese van Groenou in de villa

later jaren zou zij zich zeer inzetten - evenals haar ouders en zusters - voor vrouwenkiesrecht en vredesbeweging. Daarin was zij even strijdbaar als Aletta Jacobs, die hechte vriendschap en steun ondervond van de hele familie Broese van Groenou.

Dolf Broese van Groenou was niet alleen de ontwerper van Villa Hejmonia (1907), maar ook van de naar zijn zuster genoemde Villa Wilhelmina Frederika op Parkweg 17 (1910). Deze villa, waarvan de laatste gebruiker de Franse school was, werd in 1984 gesloopt en vervangen door een appartementengebouw.

Op verzoek van zijn zuster Mien gaat Dolf Broese van Groenou in 1909 aan het werk om Villa Orania te verbouwen en uit te breiden. Dolf drukte vooral zijn stempel op het huis door een nieuw dak te ontwerpen, waardoor het herkenbaar werd als een Broese van Groenou-huis. Het vertoont dan grote uiterlijke gelijkenis met zijn eigen villa De Hoeve in Wassenaar.

Pas in september 1911 is het zover dat de Palthes Villa Tubantia (Latijn: Twente) kunnen betrekken, met hun zontjes van 6, 4 en 3 jaar.

Slechts acht jaar wonen de Palthes aan de Van Stolkweg. Daarna verhuizen ze naar hun - eveneens door Dolf Broese van Groenou ontworpen - villa

't Kruijselt in De Lutte (Twente). Na drie jaar wordt 't Kruijselt hun buitenhuis en laten ze aan de Tobias Asserlaan (no. 5) een nieuwe villa Tubantia bouwen - vanzelfsprekend naar ontwerp van broer Dolf. Deze villa werd in 1991 afgebroken.

Villa Tubantia wordt op 14 juli 1919 voor f 165.000 verkocht aan Nicolaas Johannes Hendrikus van Hasselt, die op dat moment nog in De Steeg woont. De tuin was toen 590 m² kleiner dan in 1909; in 1913 was voor f 12.390 een stuk tuin verkocht aan buurman Jan Adrianus Vroeghe op Villa Insulinde. Van Hasselt en zijn vrouw, Willemina Woltera Vermeer, zijn beiden zestig jaar oud als zij in 1919 in het Van Stolkpark komen wonen met vijf kinderen. Na het overlijden van Van Hasselt in 1925 wonen mevrouw Van Hasselt en één dochter hier nog tot 1931, wanneer zij verhuizen naar Ernst Casimirlaan 36. Huis en tuin worden op 16 maart 1931 voor f 110.000 verkocht aan de Vereniging 'Het Vrijzinnig Christelijk Lyceum'.

VCL

De leiding van de school is enthousiast over het 'grote perceel, dat eventueel blijvend als schoolgebouw dienst zou kunnen doen, met of zonder uitbreiding', waar ruimte is voor 9 klaslokalen, docenten-, rectores-, eventueel een conrectorskamer en een beperkte administratieruimte. Men huurt ook de naast Orania gelegen Villa Hendrika (villa Dorothea uit 1898). Daar is ruimte voor schei-, plant- en dierkundelokalen, een tekenzaal en een klasselokaal. Conciërge Johannes van der Bel woont al sinds juni 1930 op dit adres. Het is amper twee jaar nadat de eerste leerlingen van het zojuist opgerichte VCL de school aan Laan van Meerdervoort 72 betraden. De 127 leerlingen uit 1931 hadden - aldus rector N.B. Tenhaeff - weinig moeite met de verhuizing van het oude gebouw met al zijn knusheid en intimiteit naar de nieuwe huisvesting.

De eerste uitbreiding - 1934

De vroegere rozentuin van Orania sneuvelt voor de eerste broodnodige nieuwbouw aan de Parkweg. Deze wordt met een luchtbrug verbonden aan het hoofdgebouw. De benedenverdieping van Orania wordt nu de woning voor de conciërge.

In 1942 eist de bezetter dat ook het VCL de panden in het Van Stolkpark verlaat. De leerlingen vinden onderdak in het Nederlandsch Lyceum. De schoollokalen worden ingericht als noodziekenhuis.

In 1945 kan het VCL naar het eigen gebouw terugkeren, hoewel er in de

bij de omwonenden. Niet alleen vanwege de grote bouwmassa maar ook omdat door het overschrijden van de rooilijnen het gebouw te dicht tegen de Van Stolkweg aan komt en er bovendien te elfder ure een tweede gymzaal aan wordt toegevoegd, hoger dan de voorgeschreven bouwhoogte. B & W

wringen zich in vele bochten om het verlenen van de vergunning goed te praten,

hoeveel geweld de pas vijf jaar eerder vastgestelde Verordening Van Stolkpark ook wordt aangedaan. Het gemeentebestuur ontkomt er ten slotte niet aan de protesterende burens een

schadevergoeding te betalen voor het hun aangedane onrecht.

Derde uitbreiding - 1984

Ook na de derde uitbreiding in 1984 blijft Orania - 'de Oude Villa' - vrijwel volledig in gebruik bij de school. Nadat de conciërgewoning is vrijgekomen kan de school ook over deze ruimte beschikken.

De Twee Fasen-structuur, die in het schooljaar 1999-2000 zal worden ingevoerd, stelt nieuwe eisen aan het onderwijs, waarbij afzonderlijke studieruimte nodig is. Na voltooiing van de restauratiewerkzaamheden zal de 'Oude Villa' als studiehuis een nieuw leven gaan leiden. Naar wij hopen met een nieuwe naam: Villa Orania.

Anneke Landheer over Villa Orania

eerste maanden wel veel geïmproviseerd moet worden. De toestand van Orania en de nieuwbouw is - op glashade - na redelijk. Villa Hendrika is dermate beschadigd dat afbraak de enige oplossing is. Gelukkig kan Villa Insulinde, Van Stolkweg 33, waar mevrouw Vroege na de oorlog niet meer is teruggekeerd, door de school gehuurd worden. Bibliotheek, een handarbeidlokaal en vier nieuwe klaslokalen kunnen in Insulinde ondergebracht worden.

Tweede uitbreiding - 1958

Met de koop van het terrein van Villa Hendrika in 1949 en van Villa Insulinde in 1953 is het VCL eigenaar van het gehele terrein. Met plannen voor de uitbreiding waar de school op dat moment dringend behoefte aan heeft, kan men nu een begin maken. De uitbreidingsplannen, die in 1958 gereed zijn, stuiten op veel bezwaren

Eerste uitbreiding VCL

Villa Orania, rechts Villa Insulinde

Bronnen: Kadaster 's-Gravenhage
Bevolkingsregister

Adresboeken

Inge de Wilde, Brieven van Aletta H. Jacobs aan de familie Broese van Groenou, 1991

Rioolwerk ligt op schema

Het Van Stolkpark is even een zandbak. Bij goed weer leuk voor de kinderen, bij slecht weer vervelend werken voor de mannen van Oldenburg en Verhoef, de aannemers die het omvangrijke karwei van het vernieuwen en renoveren van het riool uitvoeren.

Piet Ham, projectcoördinator van het Ingenieursbureau Den Haag, dat werkt in opdracht van de gemeente, noemt het werk in het Van Stolkpark ingewikkeld. "Voor de kerstvakantie het karwei klaren en toch gedurende de hele periode overal voldoende doorgang bieden, is een kwestie van plannen en van veel mankracht en materieel tegelijk inzetten. Eind augustus werkten er bijvoorbeeld vijf rioolploegen - twee

man en een kraan - in verschillende straten. We hebben het werk niet hoeven onderbreken toen het in juni en juli regende, maar het tempo ligt altijd iets lager bij slecht weer. Met doorwerken in het begin van de vakantie waren de Van Stolkweg tot nummer 15 en de Duinweg toch bestraat volgens plan. De hevige regenval half september legde het werk natuurlijk wel even stil." Piet Ham en projectleider Niek Sickenga, die meerdere projecten in Den Haag controleert, verwachten op tijd klaar te zijn - "maar er moet niets tegenzitten."

Tevreden

De wijkvereniging is tevreden over het verloop. Het maandelijks overleg, waar

bij de wensen van bewoners, school en kantoren, ter sprake kwamen, heeft daar zeker toe bijgedragen. Bovendien gaf het de mogelijkheid iedereen vroegtijdig te informeren. "Er wordt hard gewerkt, met zeer veel precisie," zo zei wijkvoorzitter Ton Landheer tijdens het overleg met gemeente en uitvoerders op 24 augustus. De heer H. Slootmaker van Duinrust gaf een zelfde compliment tijdens het overleg op 15 september.

Planning

Naar verwacht is de Van Stolkweg rond 20 september weer begaanbaar; de Gerbrandy- en Belvédèreweg eind september. De Rusthoekstraat en de Haringkade zijn op 8 en 18 oktober

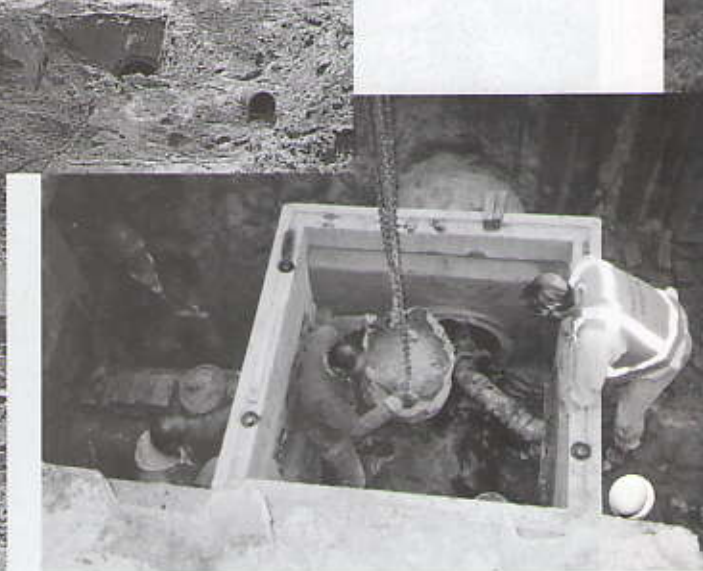
Zorgvuldig inmeten (foto ir. B. Steinmetz)

Het aanbrengen van een zandlaag. Links de afvoer van een oude waterleiding (foto ir. B. Steinmetz)

Verwijderen asfalt en puinfundering (foto ir. B. Steinmetz)

Ook handwerk komt eraan te pas (foto Landheer)

weer open. In tegenstelling tot eerdere berichten krijgt de Duinweg krijgt toch een nieuw riool. Dit beïnvloedt de oorspronkelijke planning. Het werk begint er als de Parkweg klaar is - waarschijnlijk eind november. De laatste weg die aangepakt wordt is de Hogeweg. Daar zijn de materiaalopslag en de stortplaats die tot het laatst gebruikt worden. Daar ook wordt zand van puin gescheiden voor hergebruik.

Voor het milieu

Het Van Stolkpark is de eerste wijk in Den Haag waar D-rain tanks voorzien van geotextiel worden gebruikt voor de afvoer van regenwater. Om de vele nieuwsgierigen van binnen en buiten de wijk te kunnen laten zien hoe dat werkt, is op het veldje voor de bouwketen zo'n plastic geokrat geïnstalleerd. Van het putje in de stoeprand, waarin een bladzeef is ingebouwd, loopt een 160-mm

buis naar de krat onder de grond. Alle kratten zijn 90 centimeter hoog, maar de lengte varieert al naar de plek waar ze geplaatst worden. De wanden, die eruit zien als rubbermatten, hebben gaatjes waardoor het water de duingrond insijpelt. Een overstort zorgt ervoor dat een teveel afgevoerd wordt via het rioolstelsel naar de afvalwaterzuivering - de weg van het afvalwater uit de huizen en kantoren.

Anneke Landheer vindt een stuk van de vroegere bestrating (foto ir. B. Steinmetz)

Put kruispunt Gerbrandyweg (foto Landheer)

De wijkvoorzitter Ton Landheer toast op de goede afloop (foto Landheer)

Kraan neemt oude riool uit en plaatst nieuwe. Kleine kraan plaatst huisaansluiting (foto ir. B. Steinmetz)

Gegevens

Aantal putten: 85

Diepste putten: kruispunt Gerbrandyweg 6 meter; Haringkade bij gemaal 7 meter

Benodigd zand: 7000 m³

Totale kosten riool incl. Rusthoekstraat en Haringkade: f 4.5 miljoen

Benodigde klinkerverharding: 25 000 m²

Benodigde tegelverharding: 10 000 m²

Totale kosten verharding: f 1 miljoen

Deze bedragen zijn exclusief voorbereidingskosten.

Gevoel voor sfeer wijk

Een eervolle vermelding verdienen de bewoners van Parkweg 25, Villa Tineke. Geheel op eigen initiatief hebben zij een nieuw sierlijk smeedijzeren hek laten maken voor het balkon aan de straatzijde, nadat het oude al te zeer bleek aangetast door de 'tand des tijds'. Doordat de villa in een bocht van

van dit jaar werd nog wel een bouwvergunning afgegeven voor een aanvaardbare nieuwe situatie, maar tot bouwen is het tot nu toe niet gekomen, tot schade van het beschermd stadsgezicht.

Van Stolkweg 3

Ons standpunt, dat de volledige ingebruikneming van het pand Van Stolkweg 3 als kantoor, nadat het vele jaren als woonhuis in gebruik was geweest, in strijd is met het bestemmingsplan, is tot nu toe niet erkend.

Op 28 mei heeft de sector Bestuursrecht van de Rechtbank ons beroep ongegrond verklaard. Voor ons vormde deze uitspraak aanleiding hier tegen vervolgens op 7 juli beroep aan te tekenen bij de Raad van State. Het is nog niet bekend, wanneer de Raad ons beroepschrift zal behandelen.

Weer kantoor woonhuis

Gelukkig is er ook weer het nodige goede nieuws. Op Van Stolkweg 11 (Villa Aucuba) leidde het vertrek van de Haagse Aannemersvereniging eind vorig jaar tot herstel van de woonfunctie door de nieuwe eigenaren. Al maanden heerst hier grote bouwactiviteit om van het kantoor met dienstwoning een in elk opzicht aantrekkelijke villa te maken. Het parkeerterrein is al grotendeels her- schapen in een sfeervolle tuin.

Voor Van Stolkweg 15A (Villa Zonheuvel) is een bij de gemeente ingediende aanvraag voor het verbouwen van een serre op de eerste etage tot loggia bij de Welstandscommissie met gejuich ontvangen. De bouwvergunning werd op 24 juni verleend.

Ten slotte werd Parkweg 28 (Villa Wilhelmina), dat jarenlang als kantoor en magazijn in gebruik was bij een van de oprichters van de Wijkvereniging, de heer Th. Sorel, weer ingericht als woonhuis. In hun nieuwe gedaante zijn huis en tuin een aanwinst voor de wijk.

De villa van het VCL werd deze zomer gerestaureerd

Dieven krijgen steeds minder kans in wijk

Optimaal Bewaking en Beveiliging heeft de beveiliging in het Van Stolkpark overgenomen van Residentie Bewaking. Van diverse kanten heeft de Stichting Buurtpreventie vernomen dat er zichtbare verbetering is in de surveillance rondes, vooral waar het de spreiding van de uren betreft. Uiteraard verheugt dit ons zeer. In overleg met Optimaal Bewaking streeft ons bestuur ernaar de dienstverlening nog meer te optimaliseren. Van de zijde van de bewakingsdienst is toegezegd hieraan graag mee te werken, waarbij men zal streven naar het zo goed mogelijk coördineren van personeel en materieel.

Zoals u allen weet, vinden er overal in de wijk werkzaamheden plaats aan het riool. Gedurende deze periode - zeker

Ton Landheer over bouwen, breken en behouden

de Parkweg ligt, loopt het hek extra in het oog en draagt het in hoge mate bij aan het behoud van het karakter van de wijk.

Mag deze actie anderen in de wijk tot voorbeeld strekken. Een gesmeed hek in Jugendstil past hier toch beter dan een recht-toe-recht-aan hekje van zink.

Duinweg 6B

Kennelijk hebben sommige buitenlandse bewoners van huizen in het Van Stolkpark weinig respect voor anderenmans eigendom. Zo werd midden vorig jaar door de nieuwe eigenaar van Duinweg 6B een gezamenlijke muur en een hek op de erfscheiding met Duinweg 6A eigenmachtig gesloopt. Het werk kon hier tijdig door de gemeente worden stilgelegd. In april

*Geen kans is
natuurlijk beter, zegt
Yvonne Donker van
Stichting
Buurtpreventie*

nog tot eind 1998 - zal er daarom nog meer te voet worden gesurveilleerd. Een probleem blijft toch de steeds terugkerende onachtzaamheid van de bewoners zelf. Het komt te vaak voor dat er ramen openstaan en dat kostbare apparatuur, zoals radio's telefoons, etc., zichtbaar in de auto wordt achtergelaten. De Stichting Buurtpreventie stelt zich hiervoor niet aansprakelijk. De verantwoordelijkheid ligt in zijn geheel bij de eigenaar. Wel verzoeken wij u nogmaals met klem de dief geen enkele kans te bieden en alert te zijn op uw kostbare eigendommen.

Wijkgenoot Fasseur schreef de biografie van '98

Toen wijkgenoot Cees Fasseur 2 maart het eerste deel van zijn biografie over Koningin Wilhelmina aan kroonprins Willem-

Alexander aanbood, had hij niet verwacht dat er de eerste drie weken al drie drukken van 'Wilhelmina, de jonge Koningin' zouden verschijnen. Inmiddels ligt de vierde druk bij de boekhandel, dingt het boek in oktober naar de Trouw-publieksprijs en is het jaar '98 het Wilhelmina-jaar geworden.

Zo min als Fasseur verwacht had dat zijn boek zoveel lezers zou vinden, zo min had hij verwacht te worden gevraagd de biografie te schrijven. "Er waren wel signalen: de vroegere secretaris-generaal van Algemene Zaken, had me eens gezegd dat ik een verzoek zou krijgen dat ik moeilijk kon weigeren. Toen de directeur van het

Koninklijk Huis Archief voorjaar '92 met zo'n verzoek kwam, moest ik er wel over nadenken. De staatsrechtelijke kant leek me interessant. Maar ik wilde alleen aan het boek beginnen op twee voorwaarden: onbeperkte toegang tot de archieven en onbeperkte vrijheid om mijn bevindingen op te schrijven. Het bleken dezelfde voorwaarden die de oorspronkelijke biograaf, de in 1991 overleden professor Manning uit Nijmegen, had gesteld."

Geen censuur dus. "Stel je voor dat je bepaalde belangrijke stukken niet zou mogen gebruiken, of dat er geschrapt wordt - dat is niet bevredigend en

bovendien slecht voor mijn imago als wetenschappelijk onderzoeker. Zoiets komt natuurlijk aan het licht. Ik heb de volle overtuiging dat ik nergens iets heb weggelaten dat er in had moeten." Wel legde Fasseur zich een zekere zelfcensuur op: "Dat is evident. De materie is kwetsbaar en je vraagt je natuurlijk af hoe je de waarheid vertelt. Ik heb er wel voorbeelden van: de vlo die Wilhelmina opdoet tijdens een tramritje in Dresden - noem ik die als grappige realiteit, of is het te banaal? De poging tot chantage van Hendrik door Hongaren: ik gebruik het incident, omdat het een licht werpt op het geruchtcircuit."

Bronnen laten spreken

Cees wilde geen biografie schrijven 'die de normen en waarden van heden tot maatstaf maakt'. Hij verwijst echter dikwijls - en geestig - naar actuele of relevante kwesties, oordelend zoals we dat nu doen: '... in 1906, klaagden de kranten dat de politie 's avonds thuis zat in plaats van dienst te doen (waar hebben

'Wilhelmina, de jonge Koningin'

we dat meer gehoord?'). Onjuist vindt Cees het, als hij met de criteria van nu bijvoorbeeld het hof en de hofhouding van rond 1900 zou hebben beoordeeld. Of het vrouwenkiesrecht. "Dat is jezelf plaatsen tussen je lezer en het verleden. Je moet niet terugredeneren, maar de ego-documenten en andere bronnen laten spreken. Zo moet het boek een antwoord geven op de gebeurtenissen die hebben plaatsgehadt. Het moet ook

de bizarre verhalen, de roddels die nergens op berusten, ontcrachten door het geven van de juiste informatie. Veel van de verhalen die de ronde deden, waren overigens dezelfde praatjes die gingen over Koningin Victoria." Wilhelmina's autobiografie, 'Eenzaam maar niet alleen', gebruikte Cees spaarzaam, omdat het een terugblik is op een leven en niet een bron uit de tijd zelf.

Regie

Het was Fasseur vanaf het begin duidelijk hoe hij de lezer het verhaal wilde presenteren: eerst het privéleven, dan het staatkundige functioneren waarop privé-zaken en -beslissingen hun invloed hebben gehad. Het levensverhaal wordt dus in tweeën gesplitst, omdat het de lezer anders gaat duizelen. Hij koos ook voor een duidelijke regie: Fasseur is de aanwezige verteller die een band met de lezer wil. "Ik heb er niet over geaarzeld; heb direct gedacht: zo moet ik het doen." Ook het vrijwel weggelaten, omdat ze elders zijn beschreven, van de representatieve taken van Wilhelmina is een bewuste keus geweest. "Natuurlijk wil iedere biograaf de biografie schrijven, maar dat betekent niet dat je een detail als een bezoek van drie dagen aan Zeeland, dat men destijds 350 pagina's waard vond, moet gaan beschrijven." De minder ingewijde lezer echter vindt het jammer dat daardoor het beeld van Wilhelmina's werk zich beperkt tot gezin en staat.

Omdat Fasseur een vlot en geestig verteller is en niet uitputtend heeft willen zijn, is het een genot om de biografie te lezen.

Cees Fasseur, Wilhelmina, De jonge koningin, Uitgeverij Balans 1998, gebonden f 85, paperback f 59,50

Monumenten onderhouden

Bij het behoud van monumenten wordt de noodzaak van onderhoud sterk onderschat. Onwetendheid, gemakzucht en ondeskundig ingrijpen zijn daarvan de belangrijkste oorzaken. Kleine gebreken leiden zo vaak tot onnodig kostbare

restauraties en dus verspilling van geld en energie.

Voor de Monumentenwacht was dit aanleiding bij het 25-jarig jubileum enkele medewerkers uit te nodigen een praktische gids voor doelmatig onderhoud van monumenten te schrijven. Naast constructies en materialen behandelt de gids ook het ontstaan, herkennen en aanpakken van veel voorkomende gebreken.

Niet alleen eigenaren van erkende monumenten, maar ook bewoners van andere, wat oudere panden met een monumentaal karakter - en dat zijn er in het Van Stolkpark vele - kunnen er hun voordeel mee doen. Voor de prijs hoeft niemand het te laten: f 24,50 bij de erkende boekhandel (ISBN 90 5345 129 3).

De burgemeester van Madurodam bood de burgemeester van Den Haag twee wereldwegwijzers aan ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan. Lieslaarzen waren erbij nodig. Zonder de helpende hand van de voorzitter van het Van Stolkpark kreeg Deetman die niet aan. Madurodam is al enige tijd te vinden op Internet: www.madurodam.nl Inzoomen, uitzoomen, de panorama's draaien, alles is mogelijk, zelfs een kijkje achter de schermen waar gebouwd wordt aan de objecten.

Babysitters

Advies-tarieven zijn:
 f 6,- per uur van 19.00 - 24.00 uur
 f 7,50 per uur vóór 19.00 uur (dus overdag) en ná 24.00 uur.
 Als een babysitter blijft slapen, dan wordt het tarief berekend tot het moment van thuiskomst van de ouders.
 Het is noodzakelijk gebleken beide partijen erop te wijzen, dat er duidelijke afspraken moeten zijn over het tarief, over de tijd van thuiskomst en over het al dan niet ontvangen van bezoek tijdens het babysitten. Het is voor iedereen prettiger dit van te voren goed te regelen.

telefoon	talen
Marthe Commandeur 354 24 83	
Natalie Engering 350 20 70	
Suzanne Gerding 355 22 96	
Patricia Gerding 355 22 96	
Kiki Grooss 355 37 90	
Joris van Imhoff 358 48 91	e
Stephanie Krijt 355 42 28	
Rolien Landheer 354 12 96	e f d
Kirin Lynch 354 81 76	e
Beatrijs Vermeulen 350 71 60	
Hermeline Vermeulen 350 71 60	

Bent u al vriend of vriendin van het Van Stolkpark?

De Wijkvereniging 'Van Stolkpark' zet zich in voor het behoud van een goed woon- en leefklimaat in de wijk. Dit houdt onder ander in: inspraak en participatie bij gemeentelijke besluitvor-

ming; werken aan het behoud van de woonfunctie in de wijk; aandacht voor beheer en onderhoud van het groen; acties gericht op het schoonhouden en de veiligheid van de wijk. Een particuliere organisatie beveiligd de aangesloten panden. Burenhulp biedt uitkomst indien nodig. Het wijkblad verzorgt de informatie.

Als u nog geen lid bent van de Wijkvereniging Van Stolkpark is het nu tijd u aan te melden. Ook in uw belang.

Wijkvergadering met bezichtiging Villa Orania 5 oktober, 20.00 uur VCL, Van Stolkweg 35

Ontbijt aan Kanaalweg

Ontbijten lunchen, koffie, thee of een drankje drinken (op verzoek ook open na 18.00 uur) op de hoek van de Kanaalweg, Rusthoekstraat. Buiten of binnen. Dat kan sinds begin juli bij Caffè Solo. Liesbeth en Jovra maken fantasierijk belegde broodjes, bakken heerlijke taarten (ook om mee te nemen) en serveren de lekkerste muffins van Den Haag. Er is vers sinaasappelsap, geperst terwijl je in de zon (of bij een kaarsje - nu het najaar wordt) een krantje leest. De koffie is in Solo vanzelfsprekend vers en geurig en wordt geserveerd met een chocolaatje en een glaasje water. De verzorgde kaart biedt nog aanzienlijk meer en op het levendige plekje is het goed toeven. Ça mérite un détour.

Inhoud

Villa Orania	1-3
Nieuw riool	4-5
Bouwen, breken, behouden.	6
Wijkpreventie	6
Fasseur, biograaf Wilhelmina	7

Aan dit nummer werkten mee:

Anneke Landheer, Ton Landheer, Yvonne Donker, Ir. B. Steinmetz en Els Ketelaar. Overnemen uit de inhoud van de Van Stolkparkkoerier alleen met toestemming van de redactie, en met bronvermelding.

Wijkvereniging "Van Stolkpark"

Contact- en correspondentie-adres: Prof. P.S. Gerbrandyweg 3, telefoon 354 12 96, fax 352 40 34
 Secretariaat: mevrouw A.E.M. Landheer-Roelants

BESTUUR:

Voorzitter:
 Mr. T. Landheer
 Prof. P.S. Gerbrandyweg 3
 telefoon 354 12 96

Ondervoorzitter/ Secretaris:
 Mw Drs. M.F.T. Schrijver
 Prof. P.S. Gerbrandyweg 11
 telefoon 350 48 62

Penningmeester:
 B.J. Luyendijk
 Belvédèreweg 19
 telefoon 354 18 86

Leden:
 Mw A.M.E. Oudegeest
 Parkweg 17g
 telefoon 355 50 63

Mr. F-N. Grooss
 Van Stolkweg 13
 telefoon 355 37 90
 K. van Dam
 Van Stolkweg 29a
 tel. 3518800

Stichting Buurtpreventie Van Stolkpark:

Voorzitter:
 K. van Dam
 tel. 3518800

Vice-voorzitter:
 Mw A.M.E. Oudegeest
 telefoon 355 50 63

Secretaris:
 Drs. J. H. Huisman
 3514995

Penningmeester:
 Mw W. van Ginkel
 telefoon 355 56 68

Optimaal Beveiliging

tel. 371 78 78

Van Stolkparkkoerier:

Redacteur E.A. Ketelaar-de Vries
 Reilingh
 telefoon 358 54 50

Verspreiding:

G. de Lange
 Kanaalweg 53
 telefoon 3514309
 i.s.m. mw M.W.A. Tijdhof-Spronk
 Kanaalweg 7f
 telefoon 358 57 45

Burenhulp:

Wijkhoofd:
 Mw A.A. Hiebendaal-van Rhijn
 telefoon 350 39 93

Stadsdeelkantoor Scheveningen

Duinstraat 10

Stadsdeelcoördinator:

Mw J.P.M. van der Meer
 telefoon 353 56 00

Servicepunt Stadsbeheer:

telefoon 353 56 50

Wijkagent:

M.M. de Zeeuw
 Politiebureau Nieuwe Parklaan
 telefoon 310 30 56/310 30 52

Adviseur beveiliging:

A. van Leeuwen
 Politiebureau Nieuwe Parklaan
 telefoon 310 30 55/310 30 52

Rayonagent:

F. de Ruiter
 Politiebureau Nieuwe Parklaan,
 telefoon 310 30 38/310 30 52